

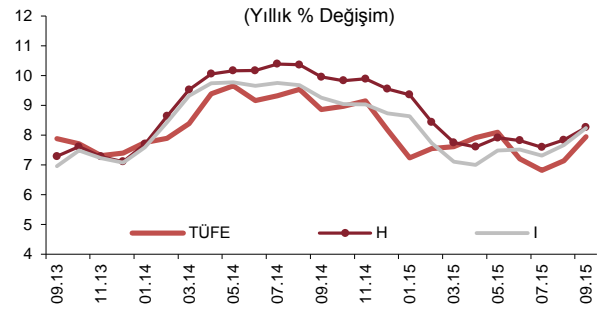
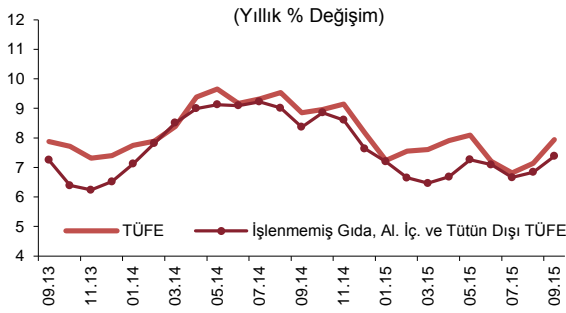
ÖZET...

Eylül ayında tüketici fiyatları yüzde 0,89 oranında artmış ve yıllık tüketici enflasyonu yüzde 7,95'e yükselmiştir. Bu dönemde işlenmemiş gıda fiyatları taze meyve ve sebze kaynaklı olarak artış kaydetmiştir. Tüketici fiyatları üzerinde Türk lirasındaki birikimli değer kaybının etkileri sürmüştür. Bu etkilere bağlı olarak enerji ile başta dayanıklı tüketim malları olmak üzere temel mal grubu enflasyonu artış kaydetmiştir. Hizmet enflasyonu ise yüksek seyrini sürdürmüştür. Bu doğrultuda çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık enflasyonu ve ana eğilimi temel mal grubu kaynaklı olarak yükselmiştir.

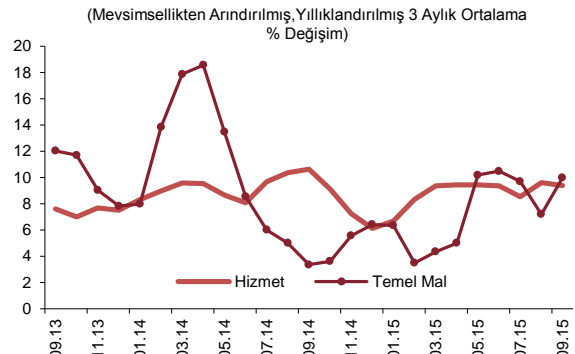
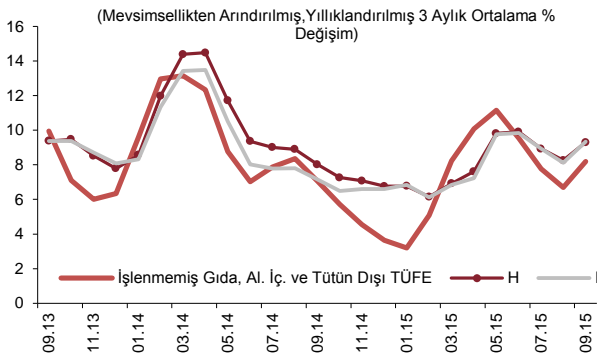
...DEĞERLENDİRMELER...

Eylül ayında tüketici fiyatları yüzde 0,89 oranında yükselmiş ve yıllık enflasyon 0,81 puan artarak yüzde 7,95 olmuştur. Bu dönemde ÖKTG-H ve ÖKTG-I endekslerinin yıllık artış oranları sırası ile 0,43 ve 0,57 puan artarak yüzde 8,26 ve 8,23'e yükselmiştir.

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, Eylül ayında katkısı yatay seyreden hizmet grubu hariç tüm alt grup katkılarının arttığı gözlenmiştir. Alt gruplar arasında en belirgin katkı artışı sırası ile 0,35 ve 0,24 puan ile temel mallar ve gıda gruplarından kaynaklanmıştır.

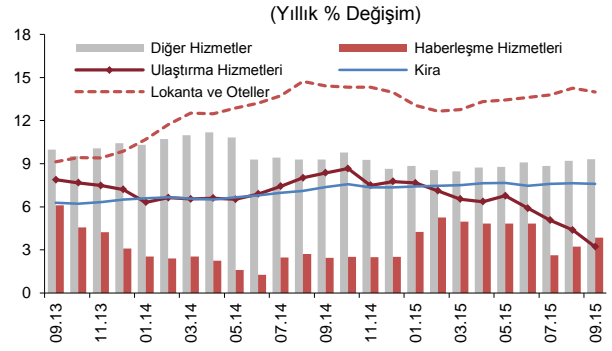
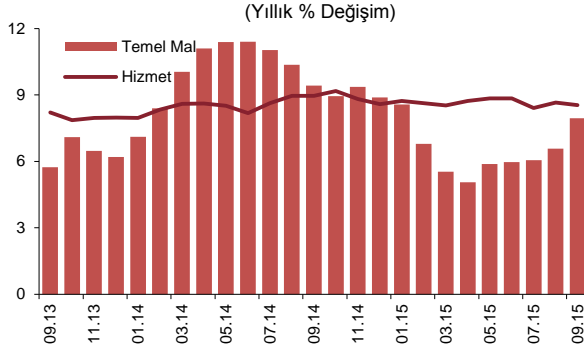
Mevsimsellikten arındırılmış verilerle üç aylık ortalamalara göre incelendiğinde, çekirdek enflasyon göstergelerinin ana eğilimlerinde bu dönemde yukarı yönlü bir hareket gözlenmiştir. Bu görünümde, Türk lirasındaki birikimli değer kaybının yansımalarıyla ana eğiliminde bozulma gözlenen temel mal grubu belirleyici olmuştur. Hizmet grubunun ana eğilimi ise yataya yakın seyreterek yüksek seviyesini korumuştur.

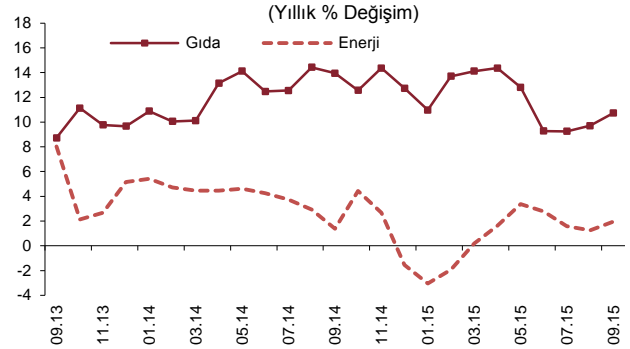
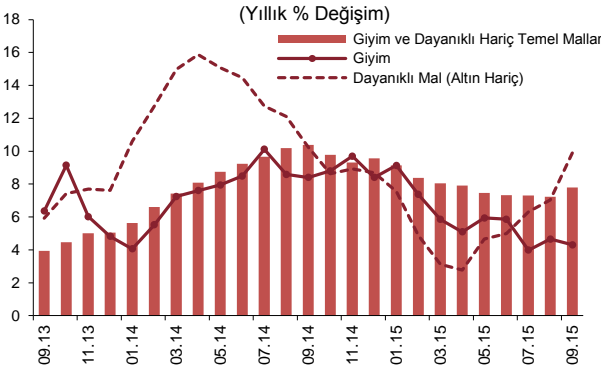
Eylül ayında hizmet fiyatları yüzde 0,79 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu 0,11 puan azalarak yüzde 8,54'e düşmüştür. Bu dönemde yıllık enflasyon, haberleşme ve diğer hizmetlerde yükselirken kira grubunda yatay bir seyir izlemiş, buna karşılık ulaştırma ve lokanta-otellerde gerilemiştir. Petrol fiyatlarının gelmiş olduğu düşük seviyelere bağlı olarak ulaştırma hizmetleri yıllık enflasyonundaki yavaşlama eğilimi sürmüştür. Lokanta otel grubundaki yüksek oranlı fiyat artışları bir önceki aya kıyasla hız kesmekle birlikte devam etmiştir.

EYLÜL AYI FİYAT GELİŞMELERİ

6 EKİM 2015

Temel mal grubu yıllık enflasyonu Eylül ayında 1,37 puanlık artışla yüzde 7,94'e yükselmiştir. Bu dönemde yıllık enflasyon, giyim grubunda gerilerken kalan gruplarda artmıştır. Türk lirasındaki değer kaybının birikimli etkilerine bağlı olarak dayanıklı mal grubu fiyatları aylık bazda yüzde 2,68 oranında artmıştır. Dayanıklı mal grubunda otomobil ile beyaz eşya fiyatlarında sırasıyla yüzde 3,94 ve 4,28 ile belirgin oranlarda artış gözlenmiştir. Giyim ve dayanıklı dışı temel mallar grubunda ise fiyatlar aylık bazda hızlı bir artış kaydetmiş ve grup yıllık enflasyonu yüzde 7,78'e yükselmiştir. Giyim grubu fiyatlarında sezon indirimleri geçen dönemlere kıyasla yüksek olmuş ve yıllık enflasyon yüzde 4,31'e gerilemiştir. Sonuç olarak Eylül ayı, Türk lirasındaki değer kayıplarının temel mal fiyatlarında belirgin olarak hissedildiği bir dönem olmuştur.

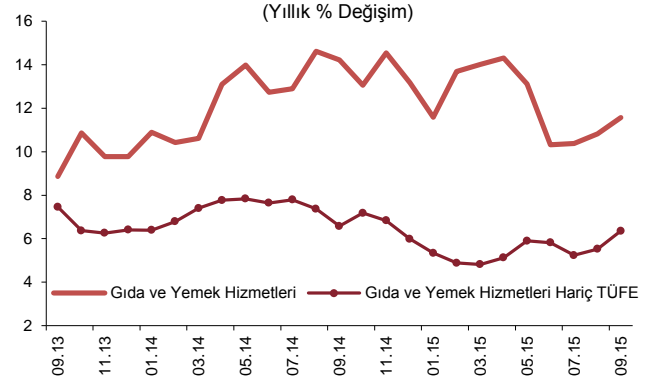
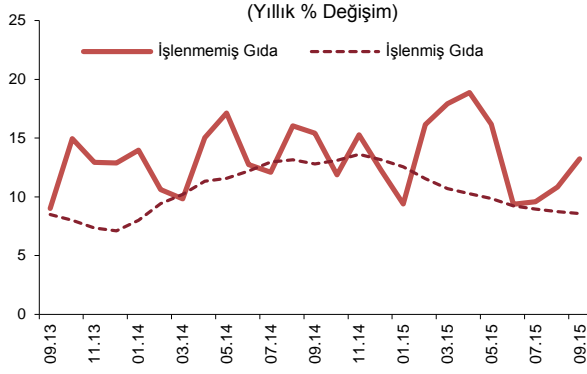
Enerji fiyatları Eylül ayında yüzde 0,53 oranında artmıştır. Bu gelişmede, Türk lirasındaki değer kaybına bağlı olarak yüzde 0,92 oranında yükselen akaryakıt fiyatları belirleyici olmuştur. Haziran ayından bu yana gerilemekte olan yıllık enerji enflasyonu bu dönemde yaklaşık 0,7 puanlık artışla yüzde 1,95 oranına yükselmiştir.

Eylül ayında gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yıllık enflasyon 1,02 puan artışla yüzde 10,73 olmuştur. Bu gelişmede işlenmemiş gıda fiyatları etkili olurken işlenmiş gıda grubu yıllık enflasyonundaki yavaşlama eğilimi sürmüştür. Bu dönemde işlenmemiş gıda grubu yıllık enflasyonu 2,40 puan artışla yüzde 13,23'e yükselmiştir. Bu gelişmede başta meyve olmak üzere taze meyve ve sebze fiyatlarının etkisi hissedilmiştir. Uzun bir süredir yükseliş eğiliminde olan kırmızı et fiyatları alınan tedbirlerin de etkisi ile Eylül ayında yataya yakın bir seyir izlemiştir. İşlenmiş gıda fiyatları ise son iki aya kıyasla daha düşük bir oranda artmıştır.

Bu dönemde, gıda ve yemek hizmetleri grubunun yıllık enflasyonu yüzde 11,56'ya, gıda ve yemek hizmetleri hariç tüketici enflasyonu ise 0,84 puan artışla yüzde 6,36'ya yükselmiştir.

EYLÜL AYI FİYAT GELİŞMELERİ

6 EKİM 2015

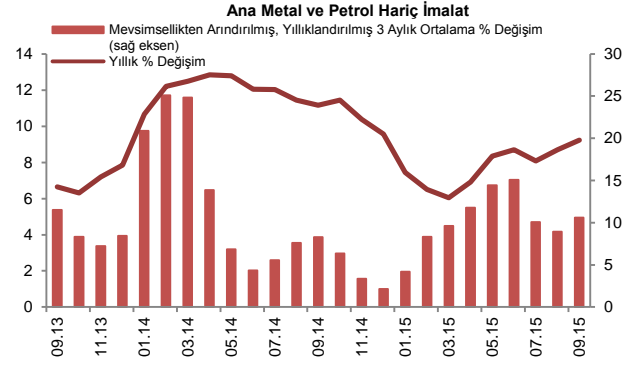
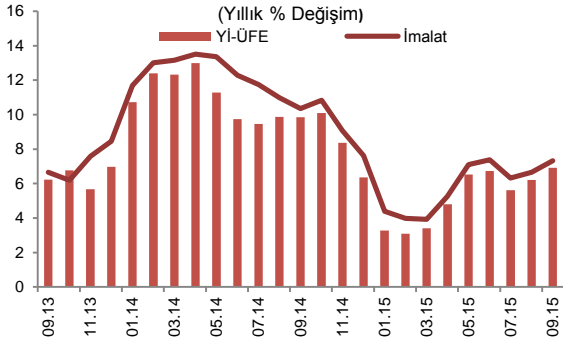
	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Eylül 2015	Eylül 2014	Eylül 2015	Eylül 2014
TÜFE	0,89	0,14	7,95	8,86
1. Mallar	0,94	-0,18	7,70	8,77
Enerji	0,53	-0,16	1,95	1,38
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	1,24	0,31	10,73	13,95
İşlenmemiş Gıda	1,94	-0,22	13,23	15,42
Taze Meyve-Sebze	7,42	-1,13	12,79	9,45
Diğer İşlenmemiş Gıda	-0,66	0,29	13,25	19,03
İşlenmiş Gıda	0,63	0,77	8,59	12,81
Ekmek ve Tahıllar	0,32	0,48	6,04	14,52
Diğer İşlenmiş Gıda	0,80	0,95	10,04	11,77
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	0,87	-0,58	7,83	8,24
Temel Mallar	0,84	-0,44	7,94	9,42
Dayanımlı Mallar	2,86	-0,09	10,53	9,72
Dayanımlı Mallar (Altın Hariç)	2,68	0,01	9,89	10,24
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,35	-1,12	5,67	3,38
Altın	6,17	-2,11	22,66	0,33
2. Hizmetler	0,79	0,90	8,54	8,96
Kira	0,84	0,87	7,60	7,37
Lokanta ve Oteller	0,97	1,21	13,99	14,43
Ulaştırma Hizmetleri	0,62	1,76	3,20	8,37
Haberleşme Hizmetleri	0,62	0,00	3,86	2,45
Diğer Hizmetler ^(*)	0,78	0,68	9,31	9,30
3. Temel Göstergeler				
İşlenmemiş Gıda, Al. İç. ve Tütün Dışı TÜFE	0,78	0,27	7,38	8,37
ÖKTG-H	0,77	0,38	8,26	9,95
ÖKTG-I	0,81	0,28	8,23	9,25

Kaynak: TÜİK, TCMB.

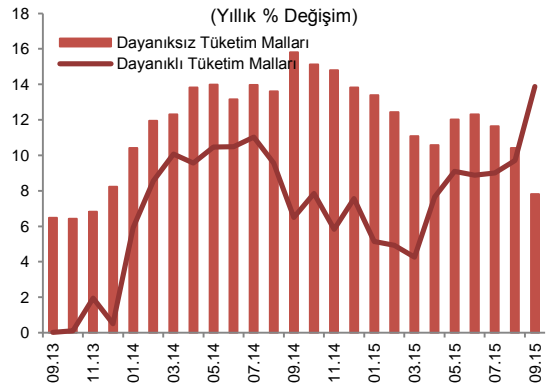
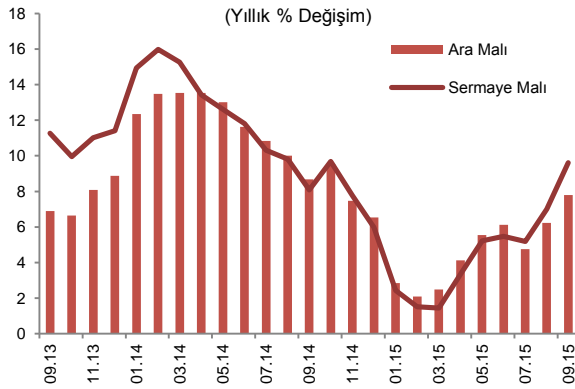
(*) Diğer hizmetler: Kira, lokanta ve oteller, ulaştırma ile haberleşme hizmetleri dışında kalan hizmet endeksi.

...Yİ-ÜFE...

Yurt içi üretici fiyatları Eylül ayında yüzde 1,53 oranında artmış, yıllık enflasyon yüzde 6,92'ye yükselmiştir. Bu dönemde Türk lirasındaki değer kaybına bağlı olarak imalat sanayi fiyatlarında artış gözlenmiştir. Yıllık enflasyon imalat sanayi fiyatlarında yüzde 7,34'e, petrol ve ana metal hariç imalat sanayisinde ise yüzde 9,24'e yükselmiştir.

Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, Eylül ayında dayanıksız tüketim malları hariç tüm alt gruplarda belirgin fiyat artışları gözlenmiştir. Dayanıklı tüketim malları fiyatlarındaki aylık yüzde 2,95'lik artışta mücevherat ve ev aletleri imalatı fiyatları belirleyici olmuştur. Ara malı imalatı fiyatları aylık bazda yüzde 1,98 oranında artarken Türk lirasındaki değer kaybının etkisi grup genelinde hissedilmiştir. Sermaye malı imalatındaki yüzde 2,57 oranındaki aylık fiyat artışında ise motorlu kara taşıtları ve "diğer özel amaçlı makine" fiyatları ön plana çıkmıştır. Sonuç olarak, Eylül ayında tüketici enflasyonu üzerinde maliyet yönlü baskılar belirginleşmiştir.

... TABLOLAR

Eylül Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2015		2014	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,89	7,95	0,14	8,86
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	24,25	1,24	10,73	0,31	13,95
Alkollü İçecekler ve Tütün	4,82	0,35	5,67	-1,12	3,38
Giyim ve Ayakkabı	7,38	-2,76	4,38	-2,44	8,44
Konut	15,79	0,58	8,28	0,49	5,18
Ev Eşyası	7,78	1,16	9,42	0,41	9,25
Sağlık	2,57	1,08	7,42	0,42	9,37
Ulaştırma	15,38	1,93	2,42	0,11	7,44
Haberleşme	4,38	0,72	2,82	-0,05	1,40
Eğlence ve Kültür	3,54	1,16	10,38	0,07	8,64
Eğitim	2,53	0,88	5,90	1,78	7,79
Lokanta ve Oteller	6,98	0,97	13,99	1,21	14,43
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,60	1,93	11,23	0,72	7,89

Kaynak: TÜİK.

Eylül Ayı Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2015		2014	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100	1,53	6,92	0,85	9,84
Madencilik	3,40	-1,26	-2,47	-0,22	5,54
İmalat	86,21	1,54	7,34	0,90	10,36
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	83,24	1,51	8,65	0,97	10,76
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	75,00	1,44	9,24	0,94	11,17
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı	9,30	2,51	5,29	0,94	-4,91
Su Temini	1,09	0,42	21,87	0,16	9,48
Ana Sanayi Kollarına göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		1,98	7,79	0,50	8,68
Dayanıklı Tüketim Malları		2,95	13,89	-0,83	6,49
Dayanısız Tüketim Malları		-0,09	7,82	2,32	15,80
Sermaye Malı		2,57	9,61	0,14	8,08
Enerji		1,64	-2,57	0,23	-2,05

Kaynak: TÜİK.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.